

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - - - \$6.00
Za pol leta - - - \$3.00
Za New York celo leto - - - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - - - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878
NO. 191. — ŠTEV. 191.

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879
NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 16, 1934. — ČETRTEK, 16. AVGUSTA 1934.

TELEFON: CHelsea 3-3878
VOLUME XLII. — LETNIK XLII.

PREDSEDNIK JE RESNO POSVARIL ŠPEKULANTE

MRS. PINCHOT PRAVI, DA SO SI MORALI DELAVCI PRIBORITI, KAR JIM JE KONGRES NAMENIL

Izkoriščevalce, kateri izrabljajo stisko naroda, bo zadeba občutna kazen. — Navzlic ogromni škodi, ki jo je povzročila suša, se ni bati pomanjkanja živil. — Mrs. Pinchot pravi, da je NRA postala v rukah generala Johnsona vse nekaj drugega kot je pa nameraval predsednik.

WASHINGTON, D. C., 15. avgusta. — Predsednik Roosevelt je danes venčnikom in špekulantom zapretil z najstrožjimi kaznimi, če bodo skušali izrabljati stisko, v katero je zašel narod.

Predsednik je prepričan, da mu postave, ki so sedaj v veljavi, dajejo dovolj moči, da prepreči izrabljjanje naroda in umetno višanje cen.

Danes se je dolgo časa posvetoval s svojimi sestralci, na kakšen način bi bilo najbolje pomagati prebivalcem vsled suše prizadetega ozemlja.

Nato je povabil v Belo hišo poljedelskega tajnika Wallace-a, tajnika za notranje zadeve Ikeesa ter delavsko tajnico Miss Perkins.

Predsednik je ponovno izjavil, da je navzlic škodi, ki jo je povzročila suša, na razpolago dovolj živil, da se nasiti vse lačne.

Ce bdo pa špekulanti skušali povzročiti krizo, jim bo voda temeljito prekrizala načrte.

Nad žitno borzo bo najbrž uvedena kontrola, fabrikantje in trgovci bodo morali natančno določiti cene živilom.

Voda se bavi z načrtom, kako bi importirala iz Kanade veliko množino sena. Ameriška carina, ki je določena za seno, bi v tem slučaju odpadla.

WASHINGTON, D. C., 15. avgusta. — Industrialni diktator Hugh S. Johnson namerava odstopiti kot načelnik NRA. Kontrola nad to vladno agenturo bo dobil poseben odbor, sestoječ iz več mož. Po njegovem mnenju je postala NRA prevelika, da bi jo mogel kontrolirati en sam človek.

Johnson predлага za NRA posebni nadzorni odbor.

— Ce bo predsedniku Rooseveltu ljubo, — je rekel diktator, — lahko postanem načelnik tega odbora. — Začetek je bil zelo težaven, sedaj je pa stvar v teku in jo je razmeroma lahko voditi.

Casniški poročevalci so ga dobili pri najboljši volji. Možak, ki je po naravi zadirčen, se je danes celo šalil z njimi.

HARRIMAN, Tenn., 15. avgusta. V svojem govoru pod pokroviteljstvom Central Labor Board of Knoxville, je sopoga governerja države Pennsylvania Gifforda Pinehota, pred stavkarji v Harriman Hosiery Mills izjavila, da je NRA v rokah generala Johnsona postala popolnoma nekaj drugega, kot pa je bil namen predsednika Roosevelta.

Po njenem mnenju so se stavke zadnjega časa vrstile samo zaradi tega, da so si delavci izsilili one pravice, katere sta jim pravtvo namenila kongres in NRA.

Zastopniku gen. Johnsona, Johnu Glacey, je Mrs. Pinchot očitala, da je Harriman Hosiery Mills zopet vrnil višnjevega orla, ne da da bi se ta tvrdka izkazala tega vredna.

"Neverjetno je," je rekla, "da je bil za ta urad izbran nasprotnik delavstva. Ravn tako pravilno bi bilo naše civilne postave izročiti takim ljudem, kot so Al Capone, Dillinger in enaki, ter samo sem in tam vtihotapiti kakega poštenega državljanja, ki bi pa smel biti pri njih samo kot svetovalec."

Mrs. Pinchot pravi, da je največja naloga narašda, da zdobi moč Wall Streeta nad vodo.

O odvajalcih ni nikakega sledu

NAJLJCI DELAO JUGOSLAVIJI PREGLAVICE

Voda bo mestom plačevala za prehrano avstrijskih nazijev. — Begunci so v razcapanih oblekah.

Boograd, Jugoslavija, 15. avgusta. — V koncentričnih taboriščih Jugoslavije se nahaja nad 3000 avstrijskih nazijev beguncov, ki pripadajo vsem državnim slojenjem — so dijaki, profesorji, odvetniki, delavci, mali trgovci in knjetje. Ponajveč nosijo razcapano avstrijsko narodno nošo, kratek hlače in zelenle ali bele jopic.

Drže se svoje stroge vojaške discipline, dnevno korakajo dolje v deželo pod vodstvom svojih poveljnikov, telovadijo in si somi kuhajo. Med korakanjem po cestah pojo nazisce in nemške pesmi.

Po deželi dobivajo razna živila, za katero je začasno prevzela finančno odgovornost jugoslovenska vlada, toda kako dolgo bo to šlo, je še negotovo. Avstrija jim ne dovoli povratka in jim je zaplenila vse njihovo premoženje v Avstriji.

Nemčija tudi ne mara sprejeti avstrijskih upornikov, ker noče povečati že tako velikega števila avstrijskih legijonarjev v Nemčiji.

Zaradi teh beguncov se vodi oster boj med jugoslovanskim in italijanskim časopisjem. Italijani dolže Jugoslavije, da so naščevali nazije k vstaji. Jugoslavani pa zatrjujejo, da se je avstrijska voda zahvalila Jugoslaviji za pravilno postopanje v kritičnem času in da je dovolj.

Jugoslovansko časopisje dolži Italijo, da s temi obdolžitvami hove samo prikriti svoje skrivne name, da bi dobla nad Avstrijo tem večjo moč, kar pa samo kaže, da Italija ogroža avstrijsko neodvisnost.

Jugoslavija ni za nazije storila prav nič več, kot je za socialistične begunce ob priliki dunajske vstaje v februarju.

VSTAJA IRSKIH KMETOV

Cork, Irsko, 15. avgusta. — Da dobi Cork okraj plačane zaostale, da so oblasti odredile prodajo živine.

Na dan dražbe je prišlo v Cork 5000 kmetov, da bi prodajo preprečili. Ko so zapazili, da je seznišče, kjer je bila zbrana najvišja živila, obkolkilo 300 mož mestne garde, so skazi njihovo vrsto predeli s trukom, na katerem je bilo 12 kmetov. Gardisti so takoj pričeli streljati in vodja kmetov je dobil strel v pljuča. Poleg tega je v bojih bilo ranjenih še 25 oseb.

Po izgredih so kmetje priredili parado po mestu in ko so izvedeli, da je bil en ujihov tovaris ubit, so pokleknilo na ulici in molili. Tudi gardisti so pokleknilo, sneli čelade in z njimi molili.

STARO MESTO NAJDENO

Šanghaj, Kitajska, 15. avgusta. Na dnu jezera Tai, na meji med provincama Kiangsu in Čkiang, je bilo najdeno starodavno kitajsko mesto. Veden smje je voda jezera zelo padla in na dnu je mogoče zatrepno videti močno obzide in ulice.

Mrs. Pinchot pravi, da je največja naloga narašda, da zdobi moč Wall Streeta nad vodo.

MORILKA JE SKUŠALA IZBRISATI SLED

Žena je hotela moža spraviti s poto. — Hotel se je poročiti s svojim ljubčkom.

Centerville, Tex., 15. avgusta. Na dan je prišel strašen zločin, ko sta oba krijeva priznala svoje dejanje. Mrs. Charles Salesberry in mlad farmer Ibb Bass sta priznala, da sta zastrupila njenega moža in ga, predno je nastopila smrт, se sežgal.

Oba morilca, katera je zapeljalo ljubljavo razmerje, sta pričela do prepranja, da strašnega zločina nad 28 let starim Salesberryjem ne moreta prikriti, in sta svoje dejanje priznala. Sodnitska obravnava proti njima se bo privela v oktoberu.

22 let stari ljubimec je izpovedal, kako je skupno s svojo enoleto starejšo ljubico zasnoval umorjenega moža, da bi se pozneje mogla poročiti. Kot je izpovedal Bass, je kupil strup in ga 4. avgusta izročil Salesberryjevi ženi, katerega je dala mož 8. avgusta, hlineč mu, da je zdravilo, ko je tožil, da se ne počuti prav dobro.

Čez pol ure so se pričele kazati posledice strupa in Salesberry je občutil hude bolečine, toda izgledalo je, da se več ur ne bo nastopila smrт. Zato polje žena hlineča in s petrojem, hlineč zažge in odide s svojima dvema otrokom, triletno Saro in 8 mesecov starim sinčkom. Medtem pa se je njen mož v bolečinah valjal po postelji, ne da bi mogel vstati, ter je klickal na pomoč.

Pozneje, je obvestila svojega sestra, da je njen hlineč pričela goreti. Na vprašanje, kje je njen mož pravi, da ga ni mogla zbuditi in da je najbrž zgorel.

Serif Lee Thomason pa je takoj pričel sumiti zločin, je ženo aretrial, po njenem priznanju pa še Bassa.

SMRT ZARADI PREVELIKE GA PRIDELKA

Greenville, S. C., 15. avgusta. Mesto da bi preoral tri akre bombaža, ki ga je preveč obdelal, se je farmer B. B. Medlock, star 48 let, rajši usmrtil.

Zvezni nadzorniki so premirili Medlockovo bombažno polje in so našli, da je obdelal tri akre zemlje preveč, kot pa mu je bilo po vladnem predpisu dovoljeno.

Ukazali so mu, da tri akre bombaž preorje. Medlock pa je pograbil puško, šel za svoj hlev in se ustrelil.

AUSTRIJA PROSI ZA VEČJO ARMADO

London, Anglija, 15. avgusta. Avstrija je prosila Anglijo, Francijo in Italijo za dovoljenje, da sme povečati svojo armado za 8 tisoč mož. V svoji prošnji navaja avstrijska vlada, da potrebuje večje število vojakov, ker se boji novih naziscev.

Vlade razpravljajo o tej prošnji in bodo najbrže ugodno odgovorile.

Poročila z Dunaja naznamajo, da bo prime Starhemberg, ki se se da nahaja v Italiji, odpotoval v Pariz in London.

AMER. VLADA IZVAŽA ZLATO

Oddajanje nacijonaliziranega srebra se je pričelo. — Vlada je dovolila izvoz zlata v vrednosti \$1,000,000.

Washington, D. C., 15. avgusta. Oddaja nacijonaliziranega srebra se je pričelo po vseh državah. Banke, brokerji in špekulantje so pričeli oddajati vlađi svoje zaloge srebrne kovine. Samo v New Yorku je bilo tekmo dneva oddanega 200,000 unc srebra.

Nasprotinci inflacije v zveznem glavnem mestu so dobili zopet novo upanje, ko je zvezni zakladniški urad dovolil izvoz zlata v vrednosti \$1,000,000 in pri tem prinesel dokaz, da bo dolar ostal na sedanji višini in da voda ne misli dovoliti, da bi njegova vrednost padla do tal.

Vsled nacijonalizacije bele kovine je dolar zadnje dneve v inozemstvu tako zelo padel, da se izvoz zlata zopet izplača.

Zaloga zlata, ki je bila dovoljena za izvoz, je namenjena za Pariz. Izvoznik zlata je Guaranty Trust Company. Zlato bo naloženo na parnik Manhattan in bančni pri sedanjem vrednosti dolarja upa na velik dobitek.

Lastniki zlata v veliki množini prihajajo v razne zakladnice dežele. Lastniki vlađi naznamajo množino srebrne zaloge in kraj, kjer je spravljen, nato pa vlađa oznacenih bankah ali shrambah prevzame kovino. 95 odstotkov kupne cene je izplačanih tekom 24 ur, 5 odstotkov pa voda izplača, ko je srebro pretehtano.

SUHA ŽIVINA PRIHAJA

Newark, N. J., 15. avgusta. — V torek je prišla prva pošiljatev živine iz zapadnih držav v New Jersey. Na živini je mogoče na prvi pogled opaziti, da že dolgo časa ni imela zadostne hrane. Mesariji pravijo, da je nekatere govede izgubila polovicu svoje teže.

Živina je bila pripeljana v osmih železniških vozovih in bo izročena posameznim klavnicam.

Meso je spravljeno v konserve in ga bo Emergency Relief Administration pozneje razdelila med brezposelne. V prihodnjih dneh bo prišlo še več živine, toda načineno število živine, ki bo poslati v New Jersey, ni znano.

Zvezni detektivi so izvedeli, da se "Baby Face" Nelson, ki je po priči smrtil, je bil veden redkejša in so za nekaj časa tudi popolnoma izostala. Sedaj je še znano, da ga je v juniju omamil dom petroleske peči in je tako oslabel, da si ni prpravil potrebne hrane.

Byrd pa svojih tovarisov tudi ni hotel klicati, na pomoč, ker jih ni hotel izpostavljati budemu mrzu in drugim nesrečam na ledenej polju. Kadarkoli pa je bila ekspedicija z njim v radijski zvezni, je vedno zatreval, da je njevo zdravje dobro.

Paramount filmska družba je oblastim izročila pismo, katero je pisala žena Harryja Pierponta, ki je tudi pripadal Dillingerjevi toplji, in s katerim je filmski družbi ponudila v nakup Pierpontov življenjepis.

Pierpont je bil obsojen na smrт in se nahaja v kaznilnici v Ohio.

V pismu pravi Pierpontova žena, da bo Pierpont v kratkem v položju, da se bo mogel sam v kratkem zaradi tega pogajati s filmsko družbo. Vsled tega so oblasti mnenja, da upa Pierpont počiniti iz kaznilnice.

Kot pravijo oblasti, je Nelson v nedeljo oropal v Salt Lake City in organizator avstrijskih narodnih socialistov Theodor Habicht, sta z aeroplano odpeljal z avtomobilom v nom pobegnila na Holandsko, da sicer proti Los Angeles ali proti se jima ni bilo treba sprijazniti in policijo.

ODKUPNINA NI BILA PLAČANA; DRUŽINA V VELIKIH SKRBEH

LONDON, Ontario, 15. avgusta. — Vsa energija in zmožnost slovite kanadske jezdeče policije je bila danes vržena na tehtnico, ko se družini odvednega pivovarnarja Johna S. Labatta ni posrečilo stopiti v stik z odvajalcu.

V pismu, ki so ga poslali odvajalcu, je bilo rečeno, da mora biti izstavljen v sterimdvajsetih urah pripravljen. Po pretekli štirindvajsetih ur bodo dali nadaljni glas odvajalcu.

Družina je pa zmanj čakala telefonikega klica ali kakšnega druga sporočila.

O kanadski policiji (royal mounted) je rečeno, da je doslej še vedno izsledila človeka, ki ga je iskal. Kdo ve, kako bo v tem slučaju.

Little America, 15. avgusta. — Zdravstveno stanje admirala Byrd je razmeroma zadovoljivo in moči se mu naglo vračajo. To je sporiočeno po radio drugi poveljnik ekspedicije dr. Thomas C. Poulter, ki je vodil ekspedicijo do Byrdove postojanke, ki se nahaja 123 milj

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Salmer, President L. Benedik, Treasurer
Place of business of the corporation and address of above officers:
115 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" —
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto vsega na Ameriko in	Za New York na celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
\$6.00	Za leta	\$3.00
\$7.00	Za leta	\$7.00
\$1.50	Za pol leta	\$3.00

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenčni nedelj in praznikov. Dopoljni bres podpisa in ostostenosti se ne pribujejo. Denar naj se blagovoli po Money Order. Pri spremembah kraja narodnikov, prosimo, da se nam tudi prejme bivališče pažnani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3578

NEZAPOLENOST

Po vsej deželi je zadnje čase opažati nekak radikalizem, čijega svrha je, pretirati resnost našega gospodarskega položaja.

Nihče ne more tajiti, da tako slabih časov kot so sedanji še ne pomni zgodovina Združenih držav, toda posmisli je treba, da tudi Amerika, kakor vse druge države, preživlja posledice svetovne vojne in da so se tem posledicam pridružile še razne druge katastrofe, kot naprimjer prejšnja leta povodnji, letos pa suša.

Navzlie temu je pa Amerika še vedno zelo bogata dežela, ki ima neizčrpne vire.

Gotovi elementi se predvsem sklicujejo na dejstvo, da število ljudi, ki so odvisni od javne podpore narašča, namesto, da bi se manjšalo. To naraščanje je po njihovem zatrdilu jasen dokaz, da se razmere ne boljšajo, pač pa slabajo.

Če pa natančno premislimo, pride do zaključka, da je naraščanje števila podpore potrebnih umetno samo po sebi.

Ko je pritisnila depresija, je dosti ljudi, ki so izgubili delo, živelio od svojih prihrankov ali pa na stroške svojih sorodnikov in priateljev.

Prihranki dobrih let so pa polagoma pošli. Nezaposleni so prisiljeni sprejemati podporo.

American Federation of Labor pravi, da je meseca junija znašalo število nezaposlenih deset milijonov tristo tisoč.

Ameriška trgovska zbornica izjavlja, da je to število za cele tri milijone pretirano. Industrial Conference Board pravi, da je v Združenih državah sedem milijonov devetsto štiriinštideset tisoč ljudi brez dela.

Škoda, da ni v Združenih državah nobenega natančnega štetja.

Cenitve Ameriške Delavske Federacije temelje na številu tistih organiziranih delavev, ki so brez dela. Pri teh cenitvah se Federacija ne ozira na tiste, ki so začasno zaposleni ali pa delajo le po par ur na dan. Presenetljiva je pa razlika v cenitvah Ameriške Delavske Federacije in konferenčnega urada.

Lani je bilo le malo razlike. Po zatrdilu Federacije je bilo brez dela 3,689,000; po zatrdilu Konferenčnega urada pa 13,203,000, dočim znaša letos ta razlika 2,366,000.

Resnica bo najbrže v sredi. Amerika ima od osem do devet milijonov nezaposlenih, kar je seveda več kot preveč.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO	V ITALIJO
Za \$ 2.00	Din. 100
\$ 5.25	Din. 200
\$ 7.50	Din. 300
\$12.25	Din. 500
\$24.25	Din. 1000
	\$ 9.35
	\$18.30
	\$44.60
	\$88.20
	\$176.
	Lir 100
	Lir 200
	Lir 500
	Lir 1000
	Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJajo SO NAVEDENE
CENE PODVREZENE SPREMENI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot ugornj navedeno, boditi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še bolje pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIM DOLARIJIN

✓ Za izplačilo \$ 5.— morate poslati \$ 5.75

\$10.— \$10.85

\$15.— \$16.—

\$20.— \$21.—

\$25.— \$24.25

\$30.— \$31.50

Prejemnik doli v starem kraju izplačilo v dolarih.

Nova matica izvršujemo po Cable Letter za pristojino \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Gla Naroda"

115 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

Dopisi.

Belo Moste pri Ljubljani.

Jadransko Podunavska Banka, ki je mnogim našim rojakom v Ameriki znana, je s koncem maja t. L. ukinila filiali v Ljubljani in v Kranju in prenesla vse posle k centrali v Beograd. Prodala je svojo hišo v Šelenburgovi ulici tovarnašju čevljev Bati za Din 4,500,000, kamor bo v kratkem preselil svojo trgovino.

*

V mesecu juniju poročila sta se v cerkvi sv. Petra v Ljubljani državna hčerka našega prijatelja J. Česna iz New Yorka in notarski kandidat Janko Priberšek. Priči sta bila nevestin brat g. Ivan Česni, železniški uradnik in g. Pielick, veletrgovec z južnim sijem. Novoporocene sta šla na kratko ženitovanjsko potovanje na dom ženina v Rogaško Slatino, a stanujeta pa sedaj na Kodeljevem, kjer sta si uredila krasen golobnjak.

Že v maju se je poročil naš znani akademski slikar, ki je bil več časa v Ameriki, g. Božidar Jakac z gospodinjo Tatjano Gundrum. Mladozakonec sta prezvela svoje medene tedne v Meki vseh umetnikov — Italiji.

Naj bi vsi navedeni novoporocenci dosegli zaželeno srečo!

*

Na beograjski pravni fakulteti je položila diplomski izpit gospodina Božena Vale iz Št. Jernej. Gospodina Vale je nečakinjan načela starega prijatelja Mr. Avsenika, Tappan, N. Y. Čestitam!

*

Znana rojakinja, Miss Helena Kaplja iz New Yorka, dosegla je s parnikom "Aquitania" Cunard Line v domovino. Imela je kako prijetno vožnjo in dobro hrano na imenovanem parniku in se zahvaljuje Glasu Naroda za točno oskrbo potniških dokumentov in lepe kabine. Priporoča vsem rojakom, naj se v enakih slučajih obravljajo na imenovanvo tvrdko, ki ima v tej stroki več kot trideset let skušnjo. Miss Kaplja stanuje sedaj na Viru pri Domžalah, pri svoji mamici, kolaj se vrne v New York, še ne ve. Bila je o binkoščih ponosa botrea trem svojim nečakinjam, birmankam. Pozdravlja vse prijatelje in znance.

*

Slediči potnik, ki so se pridružili ekskursiji z modernim brzoparnikom "Ile de France", Compagnie General Transatlantique, ki je odplul dne 16. junija iz New Yorka so pa joko prijetnem potovanju dosegli 24. junija v Ljubljano: Lekan John, Cleveland, O., Lažar Ana, Cleveland, O., Rauch Mary, Brooklyn, N. Y., Pižmoht Ida, Cleveland, O., Slogar Andrew, Cleveland, O., Škoflanc Mary, Cleveland, O., Kmetič Frank, Wyoming, Germek Uršula, Perko John, Perko Ana, Faite Ivana, Sedej Mary, Banovčić Jerry, Banovčić Frances, Drašler Milena, Rev. Jager, Bergoč Mary, Bergoč Jožef, Možek Angela, Nartnik Mary, vsi iz Cleveland, O. in Kralj iz New Yorka.

Doseče je pozdravil v imenu banke uprave izseljenški komisar g. France Fink, mož na pravem mestu, ki se topo zanima za vse izseljenška vprašanja in skribi za izseljence kakor prav oče; govoril so še v imenu Rafaelove družbe dr. Franta Mis, ki je admiral v Ameriki s pomočjo Rockefellerjeve ustavne, v imenu Ciril Metodove družbe, šolski nadzornik g. Škulj, v imenu Glas Naroda sem jih pozdravil jaz. Zahvalil se je v krakih, jedrnatih besedah Rev. Jager iz Cleveland.

Naj vam še poročam, da imamo tudi tukaj hudo vročino, ki pa seveda vaše ne prekaša. Imamo vsaj hladne noči in tudi komarji nas tako ne pikajo, kakor vas. V

Ob zvokih godbe šla je potem vse družba v Hotel Metropol (Miklič), kjer je pripredila gospa R. A. tukajšnja zastopnica Cie. Generale malo zakusk. Najbolj zaposten človek pri tem sprejemu je bil pač spremjevalec. Od vseh strani so letela nanj vorašanja, ali je moj brat poslal kaj zanje, ali pozname mojo sestro, ki je v Clevelandu omožena, ali je moja ljuba tetka v Clevelandu še živa. Odgovarjal je vsem, kakor je vedel in zna sicer kako ali njudno.

S parnikom "Aquitania" Cunard Line, ki je odplul iz New Yorka 14. julija potovali so slediči Slovenci, ki so dosegli po lepi prijetni vožnji 22. julija v Ljubljano:

Antonija Kozar, Višnja gora Št.

3; Mary Marašič, Loški potok, Ivana Bambič, Loški potok, Vinko Kurent, Depala vas Št. 40, p. Trzin, Jennie Zupančič, Lopata 33,

p. Hinje pri Žužemberku, Jožef Kebe, Hrvatski brod 1, p. Škocjan na Dolenskem, Marija Mramor z Gletno hčerkico Mary, Nemška vas 9, p. Nova vas pri Rakiku in Miss Lillian Kuhar. Največje zanimanje je bilo seveda za Miss "Jugoslavijo" L. Kuhar. Pözdravil jo je v navzočnosti mnogobrojnega občinstva g. Fink in ji izročil velik šopek nageljnov v imenu Rafaelove družbe. Malo utrujena, vendar vedrega obraza in z lahkim naseljehom se je Miss Kuhar zahvaljevala za izkazano čast. Pričakovali so jo na kolidoru tudi njena teta, bratranci in sestrične, katerih seveda še nikoli videla, ker je v Ameriki rojena.

Aglini zastopnik Cunard Line g. Milave v Ljubljani, priredil je na čast Miss "Jugoslavijo" malibanket v Hotel Metropol (Miklič) pri katerem so bili vsi potniki, izseljenški komisar g. Fink, delegatinja Rafaelove družbe, gospodina Eržen, večina ljubljanskih novinarjev, šef podružnice Cunard Line Mr. Franc Milave s svojo družestvom, uradništvo Cunard Line in ožje sorodstvo došlih rojakov. Na različne pozdravne zahvali se je Miss "Jugoslavijo" v slovenskem jeziku in poverjala, da jo veseli videti domovino svojih staršev, da jo je že med vožnjo in Jesenje do Ljubljane vzljubila. Kako dolgo ostane v Jugoslaviji, ne ve, pač pa bo izkoristila priliko, in si jo bo ogledala, kolikor mogoče. Pripravila je, kolikor je že dosegel videla, je naredilo na njo najlepši vtis. Čutili smo, da so ji prisle vse njene besede iz odprtikega sreca, a imela je gotovo tudi ona vtis, da so se gale globoko v naša sreca in da smo blagovrali njene starše, ki so vzgojili takoj hčerkico Ljubljanskou javnost se kako zanima za njo, njena slika in njena različna ameriška odlikovanja so razstavljeni v izložbi trgovine Magdič, Cor. Šelenburgova in Aleksandrova cesta.

Potnike je wodil do Ljubljane elegantni Mr. Milutin Ekerovič, ki je pa mora odpotovati s hrvatskimi Sokoli in drugimi potniki v Zagreb. Sporočil mi je na kolidoru pozdrave mojih prijateljev iz New Yorka, za katere se jim tukaj natopanje zahvaljujem.

Potniki, kateri so bili skoraj vsi iz ameriško-slovenske metropole Cleveland, O., so izražali svoje zadovoljstvo nad postrežbo in druge ugodnosti na Cunard Line.

*

Potnike je wodil do Ljubljane elegantni Mr. Milutin Ekerovič, ki je pa mora odpotovati s hrvatskimi Sokoli in drugimi potniki v Zagreb. Sporočil mi je na kolidoru pozdrave mojih prijateljev iz New Yorka, za katere se jim tukaj natopanje zahvaljujem.

Potniki, kateri so bili skoraj vsi iz ameriško-slovenske metropole Cleveland, O., so izražali svoje zadovoljstvo nad postrežbo in druge ugodnosti na Cunard Line.

*

Naj vam še poročam, da imamo tudi tukaj hudo vročino, ki pa seveda vaše ne prekaša. Imamo vsaj hladne noči in tudi komarji nas tako ne pikajo, kakor vas. V

ROMAN PROKLETSTVO LJUBEZNI

je tako lep in pretresljiv,
da ga boste čitali z največ
jim zanimanjem.

\$1.50

(2 KNJIGI)

V zalogi ga ima

KNJIGARNA GLAS NARODA

216 West 18th Street
New York, N. Y.

klube. V naši naselbini so se vse podporni društva in klub združila in vzela v najem (za celo leto) prijazni Portmanov prostor. Na tem prijaznem griču in v košati senci smo postavili prav obsež

KRATKA DNEVNA ZGODBA

R. P. MAGJER:

UNIFORMA

Dan na dan sem pisaril, oče pa je hodil na pošto in posiljal sinu denar.

Priše s o prve počitnice. Prvo, kar je bilo, vpraša oče sina po uniformi.

— Veš, oče, ne izplača se je za en dan nositi domov. Umaral bi jo, pa to stane denar. No, pa saj bom itak sedaj v šoli samo še kratek čas, potem pa bom prišel domov oblečen kot gozdar.

Oče pobesi glavo; toda ko govorji sin pametno, misli, da je res.

— Čakal sem leto dni, pa bom tudi še ta čas.

Prešel je tudi ta čas, pa je sin prišel iz križevske šole.

Oče je okamenel.

— Kje imaš uniformo?

Sin je prišel v precep. Izhoda ni. Sedaj bo, kar bo.

— Veste oče... kupil sem

UNIFORMA

uniformo. In nosil jo... do poletja. Tedaj je nastopila vročina, uniforma je bila prevroča, jaz pa brez denarja. Kakor so delali drugi, tako sem storil tudi jaz.

— Pa kaj ste počeli?

— Počeli, — odnesli so uniformo v zastavljalnico.

— In ti tudi?

— Ker so vsi, sem moral tudi jaz. Imel sem pripravljen listek pa...

— Kaj pa??

— Pa sem ga založil, denarja nisem imel in...

— In??

— Je uniforma propadla.

Po vsem tem je naš Matevž pričakoval viharja.

Oblake je sam pripravil, sedaj naj samo še zagrimi in se vlijije ploha.

Da bi laže prenesel, je stisnil zobe in pest, skesan nag-

nil glavo in ni trenil z očmi.

Oče samo pogleda sina, pa da bi mu bilo laže, se spusti na prvi blod.

— Pa veš ti sinko, kako sem ti kupil uniformo?

— Ne vem, oče.

— Pa veš ti sinko, da si mi vedno pisaril: oče, pošlj mi dejan!

— Pa veš ti sinko, da sem tedaj odvezal kravo, pa odsel na semenj. Prodal sem kravo in poslal denar.

Tedaj je globoko vzdušnil in čakajoč na sinovo moravičeno, začel iznova:

— Pa veš ti, sinko...

Matevžu se je oče zasmilil in ga je že hotel prosiši odpuščanja. Oče je to zapazil, mahnil z roko in končal:

— In sedaj nimam niti kram, niti oprave...

gubljajo na trpežnosti. Zdaj so ugotovili, da se morajo prati v mladih milnicih, da se ne smejo drgniti in ožemati, marveč se mora voda samo rahlo stisniti in njih. Tudi sušenje zahteva posebno metodo. Ne smejo se namreč občasiti, pač pa se morajo razprostreti. Likati se morajo, ko so še vlažne, in sicer na notranji strani po širini srajce in rokov, ne pa po dolžini. Kdor ravna z njimi pravilno, jih lahko dolgo nosi in se tudi lahko polhvali z njih trpežnostjo.

STOLETNICA ŽELEZNE

VRVI

23. julija 1834 so začeli v praksi uporabljati železno vrvi, ki si je priborila v moderni tehniki odlično mesto. Uporaba žice je seveda mnogo starejša, toda v obliku vrvi je še tezdaj prislala v promet.

Prvi, ki mu je prišlo na misel spletati žice v žične vrvi, je bil arhitekt Julij Avgust Albert iz Claustala - Zellefelda v nemškem Harzu. Alberta je pripravilo na to misel poklicno udejstvovanje v rudniških obratih. Spoznal je namreč, da železne verige v velikih globinah rudniških jam niso zanesljive. Začel je spletati žične vrvi, ki so se izkazale mnogo trpežnejše in popolnoma sigurne.

Toda prešlo je precej časa, preden je mogel svoj projekt realizirati. Šele 23. julija 1834 je utegnil demonstrirati praktično vrednost svojega odkritja. Eksperimentu so prisostvovali odlični strokovnjaki iz imenštva, ki so takoj spriznali Albertovemu izumu v elik o praktično vrednost. Kmalu nato so začeli uvajati žične vrvi povsod na svetu, žična vrv je tudi dala pobudo za ustanovitev žične železnice, ki je prvič stekla leta 1861.

Že lani je postala umetna svila zelo priljubljen material za moške srajce. To je tisto blago zamolkle barve, ki je zelo lahko in poleti prijetno hladko. Taksen občutek imajo visti, ki nosijo srajce iz tega materiala.

Toda te srajce iz umetne svile so pri nekaterih moških začele izizzivati nejevoljo, ko so videni, da se hišo obrabljajo. Dolgo niso ugani, zakaj iz-

ubogi mladenič je bil ves iz sebe. Izbuljenih oči, zardelega obraza in drhtec po vsem telesu je hodil po sobi; zdaj pa zdaj se je ustavil, kakor bi se hotel odločiti, potem je bil pa še bolj zbegan.

Zdravnik ga je opazoval in bil je prepričan, da bije ubožec v svojem sredu hud, obupen boj.

Slednjič mu je položil roko na ramo in Roger se je ustavil pred njim. In mirno kačor sodnik, ki izreka odsodbo, je dejal:

— Poznate svojo dolžnost, Roger... Izpolnite jo točno... Nočem vam delati krvice, da bi dvomili o tem.

In ko je Robert ves iz sebe omahnil v naslanjač, je zdravnik nadaljeval:

— Jutri se vrnete v pačo grofa de Linieres; jaz pa takoj pripravim grofico na vaš prihod... Kako... tega še ne vem, pa se bo že našla prava pot.

Segel je presenečenemu vitezu v roko in priponmil:

— Poleg tega, dragi Roger, hočem storiti vse, kar je v mojih močeh, da omehčam grofa, da vam ne bo očital nepremišljjenega koraka... Kar zanesite se name da se bom potrudil, kolikor bom le mogel.

Vitez je naglo vstal, se ozrl osuplo na zdravnika in vprašal:

— A ona?... druga žrtev? Tista, ki bo pravici videla v meni vsega zaničevanja vrednega podleža?

— Vas bo spoštovala, kakor spoštujejo može, ki so vedno pripravljeni izpolniti svoje dolžnosti... Cenila in ljubila vas bo kot moža, ki se zna premagati, ki je vreden spoštovanja in ljubezni.

Roger je povesil glavo in solze so mu pritekle iz oči.

— In kdo ve, — je nadaljeval zdravnik, — če si ne boste mogli nekega dne čestitati, da ste me ubogali.

— Kaj hočete reči s tem? — je vprašal vitez radovedno.

— Upajte! — Upajte neprestano, — je odgovoril zdravnik in mu krepko stisnil roko; to je edina tolažba, ki vam jo morem nuditi... zaenkrat. Ima pa svojo vrednost, prijatelj, in ne bo od mene odvisno, če vam obljubim, da bi se ne izpolnile vaše najdražje sanje.

Zdravnikove besede so v vitezu znova zbudile spomin na Henrika baš v hipu, ko je misil samo na žrtev, ki jo bo moral doprovesti bolni grofici.

Misil je, da je napočil ugoden trenutek, da spravi iz zdravnika, kaj je s Henrikom in kje je našla zavetišče. In obrnil se je k Herbertu s tako ginaljivimi besedami, da je spravil iz njega tako težko pričakovani odgovor.

— Pravkar ste mi doprinesli dokaz, kako plomnenito je vaše sreco; jaz vam pa do kažem, da vam v polni meri zaupam.

Roger je napeto pričakoval, kaj mu bo zdravnik povedal. In Hebert je nadaljeval:

— Ko je Henrika po nepričakovanim osvobojenju zapustila Salpetriero, jo je bilo treba na vsak način skruti; najti ji je bilo treba varno zavetišče, ker bi nikomur ne prišlo na misel iskati jo, če bi bila slučajno odkrita zvijača. No, zavetišče sem našel.

— Henrika je tu!... Tu, pri vas! — je vzkliknil vitez ves iz sebe od veselja.

In skočil je k zdravniku, mu krepko stisnil obe roki in zašepetal ves srečen:

— O, hvala, hvala!... To je torej vaše dobro sreco, ki ga vsemi občudujejo, ki je napravilo iz vas dobrtnika siromakov.

Tisti hip je vitez že upal, da bo videl Henrika še istega dne. V njegovem navdušenjem se je odražala očvidno nepričakovana sreča, da je zopet v bližini Henrike. Obrnil se je znova k zdravniku rekoč:

— Kako hvaležen vam moram biti, da mi dovolite videti zopet njo, ki mi je vse na svetu!

Toda zdravnik ga je hitro prebil:

— Pa menda vendar niste upali, dragi moj, da vam bom dovolil sestati se z dekletom, ki je našlo pri meni zavetišče?... Pa vam vendar ni prišlo na misel, da bi postal sokrivec vaše ljubezni, pa naj bo še tako čista, ko sem pa sklenil ubogo dekle samu zaščititi.

DVE SIROTI

Spisal A. D. ENNERY

Vitez je takoj minilo vse veselje. Na drugi strani ga je pa odločen zdravnikov nastop kmalu pomiril; razumel je dobro, da ne sme siliti vanj.

A zdravnik je prijazno nadaljeval:

— Dan, ko boste zopet videli Henrika, morda ni večdaleč; in istega dne boste imeli pravico javno priznati svojo ljubezen.

— Kaj pravite, doktore?

— Pravim, da dokler ne morete postati javno mož tiste, ki jo ljubite, se ne smete pod nobenim imenom sestati z njim... Pravim, da bi delal krvico njeni poštenosti, če bi mislili, da bi vas hotela vleti, ne da bi dobila pravico do tega?

— Od koga?... Od koga vendar?

— Od tistega, ki je postal poglavar vaše rodbine in ki vama elini lahko dovoli stanek!

— Od grofa de Linieres?

— Da... od vašega stria.

— Saj to je nemogoče!

— Če je tako, pa morate pokopati nado, da...

— Da bom zopet videl Henrika?... Saj vendar veste, dragi doktor, da bi to pomenilo obljubiti me na neskončne muhe.

— Vem, da je dolžnost vsakega poštenega moža varovati čast tiste, ki jo ljubi.

Vitez de Vandrey je povesil glavo in odgovoril dostojanstveno:

— Hvala, gospod doktor, vaše dobro mnjenje o Henrike. In ker moram ravnati v tej zadevi odkrito, se ne bom izneveril svoje dolžnosti... Uklonim se vaši želji in odhajam.

Zdravnik mu je segel v roko, rekoč:

— Ne pozabite, dragi Roger, da ste mi obljubil, da se vrnete h grofu de Linieresu.

— Res je, — je zašepetal vitez.

— Jaz sem vam pa obljubil pripraviti pot k svilenju s Henrikom.

Roger se je priklonil.

— Predno pa odide v pačo grofa de Linieresu, se morava sestati.

— Ali naj pridem zopet sem?

Zdravnik je malo pomisil in odgovoril:

— Ne... To bi bilo enako nespametno, kakor brezglavo ponavljanje izkušnje, ki se sicer ni dotaknila vaše časti, pač je pa prefresla vaše sreco... Sestanemo se...

— Kje? — je vprašal Roger hitro.

— V bolnici Saint Louis... jutri ob desetičih pred mojim obiskom bolnikov.

— Pridem točno.

— Ali naj vam svetujem odslej največjo previdnost pri izprehodih po Parizu! Eh, skoraj bi bil pozabil vprašati vas, kje zdaj stanujete... Labko bi se zgodilo, da bi moral nujno govoriti z vami.

Ne da bi odgovoril, je stopil vitez in naširal na listek naslov krme na koncu predmetja Saint Honore, kjer se je bil nastanil.

— Čakal bom, da me pozovete, — je dejal.

Potem je pa pozdravil zdravnika in naglo odšel.

Težka vrata palače so zaskripala v tečajnih. Vitez de Vandrey je stal zopet na ulici.

Hotel se je še enkrat ozreti na palačo, kjer je bila našla njegova ljubljena Henrika zavetišče, pa je naenkrat zagledal pri oknu na pročelju dekliški obraz.

(Dalje prihodnjih.)

pesni in poezije

AKROPOLIS IN PIRAMIDE 80

AZAZEL, trda vez 1.—

BAJLADE IN ROMANCE, trda vez 125

BOB ZA MLADI ZOB, trda vez 40

